FiCom ry |ML
27.10.2016

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Asia: Asiantuntijakuuleminen HE 161/2016 vp

FiComin kommentit hallituksen esityksestä liikennekaareksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja hallituksen esityksestä liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 161/2016). FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **Sääntelyn purkaminen, hallinnon keventäminen ja kilpailun avaaminen ovat kannatettavia, koska ne luovat edellytyksiä digitalisaatiolle, markkinaehtoiselle yrittäjyydelle ja uusille liiketoimintamalleille sekä edesauttavat tuottavuuden kasvua.**
- **Sääntelyä ja hallinnon ohjausta tulee kohdistaa vain sinne, missä se on tarpeellista ja tarkoituksenmukaista esityksen tavoitteiden kannalta.**
- **Suomen laadukas ja kattava viestintäinfrastruktuuri sekä saatavilla olevat edulliset viestintäpalvelut tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet liikennepalveluiden, niiden vaatimien järjestelmien ja MaaS-palveluiden tarjoamiselle ja kehittämiselle.**
- **Esityksen tavoitteet hyödyttävät markkinoita ja palvelun käyttäjiä.**
- **Käytössä olevat uudet ja tulevat maksutavat tulisi hyväksyä käteisen ja yleisempien maksukorttien ohella. FiCom ehdottaa tältä sääntömuutosta.**

Sääntelyn purkaminen, hallinnon keventäminen ja kilpailun avaaminen ovat kannatettavia

Sipilän hallitusohjelman yhtenä painopisteenä on digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen. FiCom suhtautuu esitykseen hyvin positiivisesti, koska siinä konkreettisesti pyritään toteuttamaan mainittua hallitusohjelman tavoitetta.

FiCom on pannut tyytyväisenä merkille, että esityksessä lähdetään rohkeasti esittämään muutosta nykyhallinnon toimintamalliin ja -tapaan siten, että jatkossa hallinto toimii mahdollistajana ja vain välttämättömistä asioista säädetään normeilla. Tämä mahdollistaa paitsi yritystoiminnan helpottamisen mutta myös hallitusohjelman mukaisen kokeilukulttuurin edistämisen, mikä myös osaltaan luo edellytyksiä uusille liiketoimintamalleille.

Kilpailun avaaminen ja sääntelyn keventäminen liikenteessä ja tavaraliikenteessä ovat kannatettavia, koska ne ovat markkinoiden ja palveluiden kehittymisen kannalta ensiarvoisia. Analogiaa tähän on löydettävissä muun muassa telemarkkinoiden avaamisesta, jonka seurauksena Suomessa on yhdet maailman kattavimmista, laadukkaimmista ja edullisimmista viestintäpalveluista. Kilpaillut markkinat luovat toimijoille painetta investoida ja innovoida uusia tuotteita ja palveluita.

Esityksessä on hyvin perusteltu ja arvioitu sitä, miksi ehdotettu sääntelyn purkaminen ja kilpailun avaaminen ovat paras vaihtoehto sen sijaan, että ei tehtäisi lainkaan muutoksia tai tehtäisiin vain osittaismuutoksia.

Esityksen tavoitteet ja siihen pääsemiseksi esitetyt toimenpiteet hyödyntävät paitsi markkinoita, myös liikennepalveluja ostavia ja käyttäviä henkilöitä, yrityksiä ja julkista sektoria. Lisäksi uudet liiketoimintamahdollisuudet ja yritystoiminnan helpottaminen tarjoavat uusia työllistymismahdollisuuksia ja -vaihtoehtoja ja edesauttavat tuottavuuden kasvua.

Tietojen avaaminen ja järjestelmien yhteentoimivuus

Digitalisaation hyödyntämisen yhtenä peruselementtinä voidaan pitää tiettyjen tietojen avaamista hyödynnettäväksi. Tämä mahdollistaa uusien liiketoimintamallien syntymisen ja vanhojen kehittämisen. Lähtökohtaisesti tietojen avaamisen tulee kohdistua vero- tai muutoin julkisin varoin tuotettuihin tai julkisesti hankittuihin tietoihin.

Yksityissektorin ja erityisesti yksittäisen yrityksen markkinaehtoisesti keräämien tietojen avaamisvelvoitteeseen tulee suhtautua pidättyvästi, ainakin siltä osin kuin tiedot koskevat liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Tältä osin esityksessä onkin nimenomaisesti todettu lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta koskevan III osan 2 luvun 2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa, että säännöksessä ei edellytettäisi asiakastiedon siirtämistä eikä liikesalaisuuksien piiriin kuuluvien tietojen avaamista ja että asiakastiedot ovat lähtökohtaisesti sen palveluntarjoajan hallussa, joka myy matkustajalle matkaketjun.

Teknologian kehittyminen ja avoimet rajapinnat mahdollistavat sen, että vastaisuudessa tuotettavat liikennepalvelut ja niihin liittyvät järjestelmät ovat yhteentoimivia. Viestintäpalveluissa tämä eri verkkojen ja palveluiden yhteentoimivuus on ollut jo pitkään arkipäivää. Uusista viestintämarkkinoiden ja muiden palvelutarjoajien muodostaman arvoverkon yhteentoimivista innovaatioista voidaan esimerkkeinä mainita mobiilivarmenne ja mobiilimaksu.

Suomessa on korkeatasoinen ja kattava viestintäverkkoinfrastruktuuri ja sen päällä toimivat IT-ratkaisut, jotka tarjoavat erinomaiset edellytykset liikennejärjestelmien ja -palveluiden yhteentoimivuudelle ja kehittämiselle esimerkiksi avointen rajapintojen kautta. Tältä osin esitys mahdollistaa digitalisaation tuomien etujen entistä paremman hyödyntämisen myös liikennepalveluissa.

Ehdotuksen III osan 2 luvun 2 §:n 7-kohdassa todetaan (maksutavoista todetaan lisäksi sivuilla 22, 82 ja 147), että

”matkustajalla on oikeus maksaa matkansa käteisellä ja yleisimmillä maksukorteilla, jollei edellä tämän luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla ole selkeästi määritelty tiettyä maksutapaa, jonka matkustaja on tilauksen tai varauksen yhteydessä hyväksynyt.”

FiCom huomauttaa, että jo nykyisin käytössä olevat uudet ja tulevat maksutavat, kuten pien- tai mobiilimaksua hyödyntävät tavat tulisi digitalisaation ja teknologianeutraalisuuden mukaisesti hyväksyä käteisen ja yleisempien maksukorttien ohella. Tällaisten sovellusten tai lähimaksujen avulla tapahtuvat maksut ovat jo arkipäivää ja niiden hyväksyminen on matkustajan edun mukaista, joten tämä tulisi huomioida myös itse säännöksessä ja sitä koskevissa perusteluissa.

FiCom ehdottaa, että säännöstä muutettaisiin esimerkiksi seuraavasti

7) matkustajalla on oikeus maksaa matkansa käteisellä ja yleisimmillä maksukorteilla ja -tavoilla, jollei 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla ole selkeästi määritelty tiettyä maksutapaa, jonka matkustaja on tilauksen tai varauksen yhteydessä hyväksynyt.

Lopuksi

Liikennekaariuudistuksessa on kysymys niin suuresta kokonaisuudistuksesta, että varmasti löytyy vielä näkökulmia ja yksityiskohtia, joihin ei ole vielä ratkaisuja, tai joihin vetoamalla ehdotusta vastustetaan. Ei kuitenkaan ole tarkoitus saada maailmaa valmiiksi tältäkään osin, joten on aivan keskeistä nähdä ja ymmärtää hankkeen kokonaishyödyt koko Suomelle, ja viedä ehdotusta eteenpäin sen pohjalta.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat